

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.037/2018/8.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Szilas György Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szilas György ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács L. László ügyvéd

A per tárgya:

Jóhírnév megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.813/2017/4/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 64.P.24.397/2016/8.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az ott írtak helyett a következőket állapítja meg:

Az alperes azzal sértette meg a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát, hogy azt a valós tényt, hogy nem konkrétan a felperes volt az építési engedély jogosultja, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a ... díszburkolat építése a felperes érdekében engedély nélkül történt volna.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesi vállalkozás 2004. szeptember 13-án jött létre, székhelyén vendéglátóipari egységet üzemeltetett, amely a ... néz. A felperes a ... tagjaként 2008. december 10-én kapott építési engedélyt a teret is érintően díszburkolat kialakítására. Ennek következményeként 2008. november, decemberében mintegy 200 m²-es díszburkolatot fektettek le a felperes által üzemeltetett vendéglátóipari egység előtt oly módon, hogy az kinyúlik a tér névadójának szobra elé. A díszburkolat kialakításával megszűnt az a korábbi lehetőség, hogy az autók megkerülhessék a szobrot.
- [2] A díszburkolat átadás-átvételére 2009. január 26-án került sor. A díszburkolat eredetileg azt a célt kívánta szolgálni, hogy a felperes ezáltal nagyobb méretű teraszt üzemeltethessen. Az átadást követően a felperes ennek az elképzelésnek megfelelően vendéglátóhelyének teraszát szezonálisan a díszburkolat egy részét is üzemeltette.
- [3] Az alperes ... 2014 óta. Az utóbbi években a kerületi önkormányzat megtagadta a felperes területhasználati engedélyének a megadását a díszburkolatra. A ... képviselő-testülete 2016. május 12-én ülést tartott. Ezen ... önkormányzati képviselő a felperes teraszhasználati engedélyének megtagadását firtató interpellációt terjesztett elő. Az interpellációra adott válaszában az alperes többek között a következőket közölte: „Azt csak a rend kedvéért teszem hozzá, hogy amit említett, hogy ők önerőből csináltak ott egy díszburkolatot, ezt ő, erre semmiféle engedélyük nem volt, a lakók fel voltak háborodva, lezártak tulajdonképpen egy utcát”, ha visszaemlékszik ... képviselő úr, ott körbe lehetett menni autóval, de azt mondja az önkormányzat, hogy tényleg nagyon jó dolog, hogy ő is fejleszt, szemet hunyunk efelett, nyilván meg lett oldva a kérdés...”
- [4] A képviselő-testület ülésének anyaga nyilvánossá vált, ezt a kerületi internetes portálon közzétették.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, annak valótlan állításával, hogy a felperes teraszának kialakítása, megépítése és díszburkolata engedély nélkül készült, illetve azt állította, hogy szemet hunytak e fölött, meg lett oldva a kérdés. A jogsértés megállapításán kívül kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, valamint kötelezze elégtétel adására oly módon, hogy a marasztaló ítélet nyilvános testületi ülésén

ismertesse, a közzétételéről a saját költségén gondoskodjon. A felperes előadta, hogy az alperes állítása azért volt valótlan, hiszen kifejezetten a ... felújítására létrehozott egyesület tagjaként igenis rendelkezett építési engedéllyel. A felperes közölte azt is, hogy hosszabb ideje nem kap engedélyt teraszának üzemeltetésére és az alperes nyilvános testületi ülésen gyakorlatilag ennek, mintegy megalapozásaként, végső érvként azt állította valótlanul, hogy az egész terasz kialakítását célzó díszburkolat létesítés engedély nélkül történt volna.

- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Az alperes érdemben előadta, hogy nem állított valótlant, hiszen a felperesnek saját nevére szóló építési engedélye valóban nem volt díszburkolat lefektetésére. Az alperes álláspontja szerint a közlésnek nem volt dehonesztáló tartalma, az előadás lényegi tartalma az volt, hogy a fejlesztés pozitív hatásaira tekintettel a hatóság, mintegy szemet hunyt az engedély nélküli építkezés felett. Az alperes előadta azt is, hogy ő kizárólag díszburkolat létesítéséről és az utcaszakasz lezárására vonatkozóan fogalmazott meg véleményt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben helyt adott és megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy ... képviselő-testületének 2016. május 12-én tartott nyilvános ülésén valótlanul állította, hogy a ... engedély nélkül létesítette a teraszának később helyet biztosító díszburkolatot.
- [8] Az elsőfokú bíróság az alperest eltiltotta a további jogsértéstől. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő nyilvános testületi ülésen az ítélet jogsértést megállapító rendelkezésének a felolvasásával adjon megfelelő elégtételt. Előírta azt is, hogy az alperes köteles saját költségén arról is gondoskodni, hogy az ülésen elhangzott ezen nyilatkozata a ... közzétételre kerüljön a testületi ülésről tájékoztatás közzétételekor, de legkésőbb 5 napon belül. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 70.000 forint perköltséget. A le nem rótt 36.000 forint illetékből a felperest 12.000, az alperest pedig 24.000 forint megtérítésére kötelezte.
- [9] Az elsőfokú ítélet indokolása megállapította, hogy a perben sérelmezett közlés egyértelműen a felperes tevékenységére vonatkozik, az engedély nélküli építkezésre vonatkozó kitétel egyértelműen tényállítás, amelynek valósága bizonyítható. Azt az alperes sem vitatta, hogy a díszburkolat kialakítása a kezdetektől fogva azt a célt szolgálta, hogy a felperes azon üzletszerű gazdasági tevékenységet végezzen, a teraszt üzemeltesse. Ebből következően a perbeli esetben a díszburkolat létesítése és a terasz üzemeltetésének kérése összekapcsolódik egymással. Azt is jelenti, hogy amennyiben a díszburkolat kialakítása jogszerűtlenül történt,

mindenképpen megkérdőjelezi a terasz üzemeltetésének jogszerűségét is. Ebből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az alperesi közlés alkalmas az alperes jóhírnevének megsértésére, a róla kialakult kép lerontására.

- [10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli közlés objektíve valótlan volt, mert a felperes bár nem névre szólóan, de rendelkezett építési engedéllyel, figyelemmel arra, hogy ... tagja volt, az egyesület pedig a tér rehabilitációja, fejlesztése érdekében jött létre.
- [11] A bírósági ilyen körülmények között a jogsértést megállapította és az alperest eltiltotta. Az elégtétel adás módja tekintetében döntését azzal indokolta, hogy a képviselő-testületi ülés volt a jogsértés megvalósításának helye és ha ott történik az elégtétel adás, akkor az megfelelő nyilvánosságot jelent. Hiszen arról folyamatosan kerül közzétételre tudósítás.
- [12] Az elsőfokú bíróság a részleges elutasítást azzal indokolta, hogy az önkormányzat részéről történő „szemet hunyás” állítása nem a felperesre vonatkozik.
- [13] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Mellőzte az alperes perköltség és illetékfizetési kötelezettségét, ugyanakkor a felperes által fizetendő illeték nagyságát 84.000 forintra felemelte. (Első- és másodfokú illeték.) Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 57.150 forint együttes első- és másodfokú perköltséget.
- [14] A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel. Lényeges eljárási szabálysértés nem történt, de a levont jogi következtetésekkel a másodfokú bíróság nem értett egyet. A bizonyítási teher vonatkozásában a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperesnek kellett igazolnia azt, hogy az alperes közlésében megtestesülő keresettel érintett tényállítás alkalmas arra, hogy a felperesről kialakított társadalmi értékítéletet hátrányosan befolyásolja, míg a tényállítás valós tartalmát az alperes volt köteles igazolni. A jogerős ítélet abban egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy az engedély hiányára vonatkozó kijelentés tényállításnak minősül. A másodfokú bíróság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a ... díszburkolatának létrehozására engedélyesként, építtetőként a felperes valóban nem rendelkezett engedéllyel, arra jogosultsága kizárólag az elkülönült jogi személyiséggel bíró ... volt. Ebből következően az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy az építkezésre maga a felperes rendelkezett volna engedéllyel, iratellenesnek minősítette. A jogerős ítélet hangsúlyosnak találta, hogy az egyesületet, mint önálló jogalanyt, tagjaitól elkülönítetten illetik meg jogok és terhelik kötelezettségek, a jogokat saját nevében jogosult gyakorolni és érvényesíteni és kötelezettségeiért saját maga tagjaitól függetlenül önállóan tartozik helyt állni. Kihangsúlyozta a másodfokú bíróság azt is, hogy minden tényben alapot nélkülöz az alperes nyilatkozatának olyan kiterjesztő

értelmezése, amely szerint az alperes egyben a terasz működésének jogszerűségét is kétségbe vonta volna. A jogerős ítélet szerint az alperes interpellációra adott válaszában ilyen tartalma nem volt. Azt sem tartalmazta a válasz, hogy az egyesület nem rendelkezett az utcaszakasz lezárására vonatkozó engedéllyel.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezés mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az alperes a valóságban azt állította, hogy a felperes önkényes útlezárást csinált, és a teraszt, valamint a díszburkolatot engedély nélkül építették és mindez a lakók felháborodását váltotta ki. A felperes szerint teljesen indifferens, hogy közvetlenül ki volt az engedély jogosultja, a lényeg az, hogy volt engedély, és az egész építkezés a hatóságokkal való egyeztetésnek megfelelően történt, az építési tevékenység nem volt jogellenes.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Az utca lezárása tekintetében jelezte, hogy az nem is képezte a kereset tárgyát. Az alperes szerint a felperes nem bizonyította, hogy az alperes nyilatkozata (interpellációra adott válasza) látható volt a kerületi televízióban)

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemben alaposnak találta és a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítélet helybenhagyta azzal, hogy az ott írtak helyett eltérő szöveggel állapította meg a jogsértést.
- [18] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás, a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse és, hogy abban őt senki ne gátolja. A 2:43. § d) pontja értelmében a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.
- [19] A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban

bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálhatja felül.

- [20] A felülvizsgálati kérelmében a felperes előadta az alperes előadásának lényege az volt, hogy a terasz és a díszburkolat kiépítése a felperes részéről engedély nélkül történt. Hangsúlyozta, hogy igazolt módon az építkezés engedéllyel történt és ebben a tekintetben indifferens az, hogy kinek volt erre engedélye. Minden a hatóságokkal egyeztetett volt, nem történt jogellenes lépés. Az alperes szerint viszont a jogerős ítélet mérlegelése volt a helytálló.
- [21] Ebben a vonatkozásban felülvizsgálati kérelmet a Kúria alaposnak találta, mert álláspontja szerint az. alperes jóhírnevet sértett, mert az interpellációra adott válaszában annak leghangsúlyosabb eleme ugyanis valóban az volt, hogy az építkezést a felperes mindenféle engedély nélkül végezte volna, márpedig ez az állítás teljességgel valótlan volt, hiszen bemutatásra került az eljárásban az építési engedély. Ez az állítás nem volt súlytalan, lényegtelen pontatlanság, hiszen egy gazdasági vállalkozás megítélése szempontjából nem közömbös az, hogy egy komoly építési tevékenységet minden jogszabály megsértésével, engedély nélkül végez valaki, vagy sem. Helytállóan érvelt a felperes abban a körben azzal, hogy indifferens ebben a vonatkozásban az, hogy az engedély jogosultja nem közvetlenül ő volt, hanem a részvételével működő, az adott projektre létrehozott egyesület. A lényegi állítás valóban az, hogy nem volt építési engedély. A Kúria szerint tehát ebben a vonatkozásban helyes volt a jogsértés megállapítása, azonban annak szövegezését a Kúria szükségesnek találta pontosítani oly módon, hogy az engedély jogosultja ugyan nem a felperes volt (ennyiben a közlés valós), de azt az alperes abban a hamis színben tüntette fel, hogy a térben a díszburkolat építése egészében a felperes érdekében engedély nélkül történt volna.
- [22] Miután a felperes elsődleges felülvizsgálati kérelmét a Kúria ilyen módon alaposnak találta, nem volt szükség a másodlagos kérelem vizsgálatára.
- [23] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az objektíve jogkövetkezményeknek a megállapított jogsértés vonatkozásában helyesen alkalmazta. Szükségesnek tartja a Kúria ugyanakkor rögzíteni, hogy a további jogsértéstől való eltiltás tartalmilag nem egy általános tilalom megfogalmazása (az benne van magában a jogszabályban), hanem a bíróság által konkrétan a jelen eljárásban a megállapított jogsértés megismétlésének tilalmát jelenti, vagyis azt, hogy nem lehet azt állítani, hogy a díszburkolat az adott helyen mindenféle engedély nélkül készült volna. A Kúria szerint az elégtétel adásának módja tekintetében sem tévedett az elsőfokú bíróság, hiszen a testületi ülés az interneten, illetve a kerületi televízió műsorán keresztül nyilvánosságot kapott, így az elégtétel

adásának is ezt nyilvánosságot szükséges biztosítani.

- [24] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogsértés megállapításának szövegét módosítva a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [25] Ptk. 2:42. § (1) bekezdés, 2:43. § d) pont, 2:45. § (2) bekezdés, 2:51. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja, Pp. 164. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 275. § (3) és (4) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése

Záró rész

- [26] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati eljárásban a felperes pernyertes lett, ezért a bíróság az alperest kötelezte a felülvizsgálati eljárási költség és a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2019. február 27.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

S.K.

bírósági ügyintéző